

Identificatie en typering van de PARALLELTOETSEN

Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	Paralleltoetsen van de Peilingsproeven Nederlands voor het basisonderwijs; in opdracht van de Vlaamse Overheid; 2007; gratis beschikbaar op https://paralleltoetsen.be
2. <u>Wat en voor wie?</u>	<p>Jaarlijks wordt in een representatieve steekproef van scholen een peiling georganiseerd. Peilingen onderzoeken in welke mate leerlingen op het einde van een onderwijsniveau (bv. het zesde leerjaar basisonderwijs) bepaalde eindtermen of ontwikkelingsdoelen bereiken. De resultaten van die peilingen op het niveau van het Vlaamse onderwijssysteem kan men vinden op https://www.kwalificatiesencurriculum.be/peilingen.</p> <p>De overheid wil ook tegemoetkomen aan de vraag van scholen die niet in de steekproef van de peiling zitten en ook hun leerlingen willen toetsen. Daarom maken de onderzoekers niet alleen een toets voor de peiling maar ook een gratis parallelversie. Enkel Vlaamse onderwijsinstellingen hebben toegang tot de informatie over de paralleltoetsen.</p> <p>In juni 2007 werden in het basisonderwijs de leerlingprestaties voor de eindtermen voor de domeinen lezen en luisteren van het leergebied Nederlands onderzocht. Voor lezen was dit een herhaling van de peiling in 2002.</p>
3. <u>Welk soort instrument?</u>	☒ Toets ☐ Volgstelsel ☐ Observatiewijzer ☐ Portfolio ☐ Andere
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	De toets voor lezen duurt 100 minuten. De toets voor luisteren duurt 110 minuten.

<p>5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u></p>	<p>☒ Eén meetmoment ☐ Meer meetmomenten</p> <p>De Paralleltoets van de Peilingsproeven Nederlands meet of de leerlingen op het einde van het lager onderwijs de eindtermen bereikt hebben. Deze toets moet dan ook afgenomen worden op het einde van het zesde leerjaar, namelijk in de mei of juni.</p>
<p>6. <u>Klassikale of individuele afname?</u></p>	<p>☒ Klassikaal ☐ Individueel</p>
<p>7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingenniveau, klasniveau of op schoolniveau?</u></p>	<p>☐ Leerlingenniveau ☒ Klasniveau ☒ Schoolniveau</p> <p>De peilingsproeven zijn bedoeld om de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs te evalueren, te bewaken en te verbeteren op landelijk niveau, dus op het niveau van het onderwijssysteem en niet op het niveau van de individuele leerling. De Peilingsproeven en de bijhorende Paralleltoetsen voor Nederlands kunnen ook gebruikt worden als zelfevaluatie voor de school. Aan de hand van het gratis feedbackrapport dat een school na deelname ontvangt, kan de school zich een beeld vormen van waar ze staat op vlak van de eindtermen (percentage van leerlingen dat de eindtermen behaalt) en kunnen de prestaties van de school vergeleken worden met de prestaties van gelijkaardige scholen in Vlaanderen. Bovendien biedt de toets de mogelijkheid om de evolutie van een school op vlak van de eindtermen nauwkeurig in kaart te brengen door de toets herhaaldelijk af te nemen (vb. jaarlijks, tweejaarlijks,...). De parallelproef is dus interessant als evaluatie-instrument voor de interne kwaliteitszorg van de school.</p>
<p>Omschrijving van het instrument</p>	
<p>8. <u>Welke vaardigheden?</u></p>	<p>Vaardigheden:</p> <p>☒ Lezen ☐ Schrijven ☐ Spreken/Gesprek ☒ Luisteren</p> <p>Competenties:</p> <p>☒ Taalcompetentie ☐ Zelfsturende competentie ☐ Leercompetentie</p>

	<p>☐ Sociale competentie</p> <p>Deelcompetenties: De Paralleltoetsen van de Peilingsproeven Nederlands voor het basisonderwijs meten de taalcompetenties binnen de vaardigheden lezen en luisteren. Aan de hand van de toets voor lezen worden volgende deelcompetenties nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie achterhalen - Informatie ordenen - Informatie beoordelen o.b.v. eigen mening of informatie uit andere bronnen. - Zich oriënteren op aspecten van de leestaak: doel, tekststypen en eigen kennis, manier van lezen erop afstemmen en aandacht houden voor het bereiken van dat doel. <p>Aan de hand van de toets voor luisteren worden volgende deelcompetenties nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie achterhalen. - Informatie op persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen. - Informatie beoordelen o.b.v. eigen mening of informatie uit andere bronnen. - Zich oriënteren op aspecten van de luistertaak: doel, tekststypen en eigen kennis, manier van lezen erop afstemmen en aandacht houden voor het bereiken van dat doel. <p>In de toetsen voor lezen en luisteren worden voornamelijk tekstsoorten opgenomen waarmee men in het dagelijks leven geconfronteerd wordt. Het gaat dan om het lezen van formulieren en administratieve teksten en van niet-fictionele teksten, namelijk informatieve, persuasieve en activerende teksten. Eindtermen over taaltaken met studieteksten, met uiteenzettingen over leerstof of met fictionele teksten komen niet aan bod. Voor luisteren worden ook nog diverterende teksten opgenomen naast informatieve, persuasieve en activerende teksten.</p>
<p>9. <u>Wat doen de leerlingen?</u></p>	<p>Voor de leestoets krijgen de leerlingen leesteksten. Er zijn drie soorten vragen bij de leestoetsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meerkeuzevragen, met telkens één correct antwoord - open vragen - ja/nee-vragen. <p>Voor de luistertoets krijgen de leerlingen luister- en videofragmenten te horen. Bij elk fragment horen</p>

	<p>vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meerkeuzevragen, met telkens één correct antwoord - open vragen - ja/nee-vragen.
<p>10. <u>Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?</u></p>	<p>☐ Screening</p> <p>☐ Diagnose</p> <p>☒ Andere</p> <p>De Paralleltoetsen voor het einde van het basisonderwijs zijn niet geschikt als screeningsinstrument voor het begin van het secundair onderwijs. Overigens zijn de paralleltoetsen geen instrumenten om in te zetten op leerlingenniveau, het gaat om zelfevaluatie voor de scholen. Er is wel informatie verkrijgbaar op klasniveau.</p>
<p>11. <u>Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?</u></p>	<p>☐ Vergelijking mogelijk met andere leerlingen (normgerelateerde vergelijking)</p> <p>☐ Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking)</p> <p>☒ Geen vergelijking</p> <p>Er is geen vergelijking mogelijk tussen individuele leerlingen. Wel is het mogelijk om op schoolniveau een vergelijking te maken met een vooropgesteld criterium (nl. de eindtermen) en met een referentiegroep van leerlingen uit heel Vlaanderen. Zo wordt een school na deelname onder meer geïnformeerd over het percentage van leerlingen dat de eindtermen behaalt (ten opzichte van het percentage van leerlingen uit de referentiegroep dat de eindtermen behaalt).</p>
<p>Criteria voor een goed evaluatie-instrument</p>	
<p>12. <u>Wat meet het instrument?</u></p>	<p>De handleiding van de Paralleltoetsen van de Peilingsproeven Nederlands geeft informatie over:</p> <p>☒ Waarop ze zich baseerden voor het opstellen van het evaluatie-instrument en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof:</p> <p style="padding-left: 40px;">De Paralleltoetsen bevatten gelijkaardige opgaven als de Peilingsproeven. Deze Peilingsproeven meten of de leerlingen op het einde van het lager onderwijs de eindtermen lezen van het leergebied Nederlands bereikt hebben. De opgaven zijn dus gebaseerd op de eindtermen.</p> <p>☒ In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde:</p> <p style="padding-left: 40px;">Een paralleltoets is net als een peilingstoets een verzameling van gemakkelijke en moeilijke opgaven voor het meten van de eindtermen. Op grond van een inhoudsanalyse van de eindtermen en de bijhorende uitgangspunten werden schriftelijke toetsen ontwikkeld voor de receptieve vaardigheden lezen en luisteren. Leerlingen hoeven niet alle moeilijke opgaven correct op te lossen om toch de</p>

	<p>eindtermen te bereiken. Bij het berekenen van de resultaten wordt bovendien rekening gehouden met het feit dat een vaardige leerling ook wel eens een makkelijke opgave foutief oplost.</p> <p>Peilingen geven in hoofdzaak informatie op systeemniveau. De overheid opteert ervoor om bij de peilingen te werken met een rijke variatie aan toetsen voor eindtermen uit diverse vakken en vakoverschrijdende thema's. Aangezien grootschalige peilingen niet geschikt zijn om alle essentiële inzichten, vaardigheden en attitudes te meten, besteedt de overheid via de onderwijsinspectie ook aandacht aan datgene wat niet met peilingen nagegaan kan worden. De inspectie controleert zo of scholen hun maatschappelijke opdracht nakomen en voldoende werk maken van de realisatie van alle eindtermen, ook de minder meetbare. Scholen hanteren daarvoor meer gevarieerde evaluatievormen, wat niet mogelijk is in een grootschalige peiling. De inspectie bouwt voort op de interne evaluatie door de school. Peilingen en andere vormen van externe kwaliteitsbewaking zijn dus complementair.</p> <p>☐ Geen informatie over validiteit</p>
<p>13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u></p>	<p>De handleiding van de Paralleltoetsen van de Peilingsproeven Nederlands geeft informatie over:</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de toetsafname:</p> <p>Leerkrachten krijgen algemene richtlijnen voor de afname van de paralleltoetsen lezen en luisteren. Daarin staat bijvoorbeeld dat leerkrachten tijdens de afname van de toetsen geen vragen van leerlingen die hen kunnen helpen om tot een oplossing te komen mogen beantwoorden en dat de maximale toetstijd niet mag overschreden worden, ook niet door leerlingen die niet klaar zijn. Deze instructies vergroten de betrouwbaarheid van de toetsafname.</p> <p>☐ De betrouwbaarheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ is eerder laag ☐ is eerder middelmatig ☒ is eerder voldoende hoog <p>☒ Betrouwbaarheid van de scoring:</p> <p>Om feedback te kunnen ontvangen moeten de antwoorden online ingevoerd worden op volgend invoerscherm: https://paralleltoetsen.be. De website bevat een handleiding over hoe dit moet gebeuren.</p> <p>☐ Geen informatie over betrouwbaarheid</p>
<p>14. <u>In de praktijk?</u></p>	<p>Met peilingen wil de overheid een algemeen beeld krijgen van de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs.</p>

	<p>Scholen of leerkrachten kunnen geen negatieve gevolgen ondervinden van de resultaten van hun leerlingen bij een peiling. Ook de verdere schoolloopbaan van de deelnemende leerlingen hangt er niet van af. De resultaten van scholen, klassen en leerlingen blijven gegarandeerd anoniem. Er wordt immers gepeild naar het niveau van het Vlaamse onderwijssysteem. Enkel de deelnemende scholen krijgen feedback over hun resultaat: die informatie wordt door het onderzoeksteam aan geen enkele andere instantie doorgegeven. De schoolfeedback die scholen op basis van de afname van de paralleltoets bezorgd wordt, is bedoeld als hulpmiddel bij de interne kwaliteitszorg in de school. ‘Weten waar men staat’ - de kwaliteit van het geboden onderwijs correct kunnen inschatten - vormt daarin een belangrijk element. Het feedbackrapport biedt daarover belangrijke informatie, maar het vormt zeker niet de enige informatiebron. Scholen moeten het naast andere informatie leggen. Bovendien biedt het enkel informatie over de ‘output’ op een bepaald moment en bij een bepaalde groep leerlingen. Het is aan het team om te onderzoeken waarom de resultaten zijn wat ze zijn, welke omstandigheden en welke kenmerken van de school wellicht tot de bekomen resultaten geleid hebben.</p>
<p>15. <u>Praktische haalbaarheid?</u></p>	<p>Indien de school beslist om een of meer paralleltoetsen af te nemen bij de leerlingen, dan kunnen de resultaten gratis door een onderzoeksteam worden berekend en beschreven in een feedbackrapport. Om feedback te krijgen, moeten de antwoorden van de leerlingen ingevoerd worden in een speciaal daarvoor ontworpen invoerscherm.</p> <p>De parallelproef is een pen-en-papiertoets. Naast meerkeuzevragen bevat het toetsboekje ook open vragen, die aan de hand van een uitgewerkte scorewijzer kunnen beoordeeld worden. Scholen voeren zelf de resultaten van elke leerling (elk item) in op een daartoe voorziene website (toetsen voor scholen).</p>
<p>16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het grootste pluspunt van de parallelproef is dat ze een meting is van de eindtermen (eind zesde leerjaar). Het is de bedoeling dat de resultaten van elke leerling (elk item) ingevoerd worden op de website van “toetsen voor scholen”. Dan krijgt de school een gratis feedbackrapport waarmee ze zich kan vergelijken met gelijkaardige scholen. De parallelproef is vooral interessant als instrument voor de interne kwaliteitszorg van de school. - De ontwikkelaars besteden veel aandacht aan de psychometrische kwaliteit van de toets. Het toetsboekje bevat vragen met zeer uiteenlopende moeilijkheidsgraad. - De vragen in de parallelproef lezen betreffen vooral begrijpend lezen, maar ook een beetje taalbeschouwing. - De parallelproef is een eerder klassieke, papieren toets. Het toetsboekje bevat heel wat open vragen, die wat lastiger zijn om te beoordelen.

– De toets wordt klassikaal afgenomen op het einde van het zesde leerjaar. De toets biedt dus een momentopname van waar de leerling staat en waar de school staat; maar biedt nauwelijks aanknopingspunten voor remediering.

Centrum voor
Taal ^{nt}2 en
Onderwijs

steunpunt
diversiteit & leren